

TISKOVÁ ZPRÁVA, 31. ŘÍJNA 2022

Profesní asociace s podporou známých literátů reagují na nepovedená stipendia

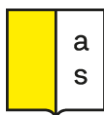
Alokované 4 miliony na tvůrčí stipendia pro spisovatele a překladatele možná nebude mít kdo vyčerpat. Peníze z Evropské unie poskytnuté v rámci Národního plánu obnovy mají pomoci nastartovat po pandemii i literaturu. Profesní asociace společně s významnými autory ale upozorňují, že je stipendijní výzva příliš složitá a málokdo bude schopen splnit podmínky a o podporu požádat.

„Ministerstvo kultury nabídlo stipendijní program. Nikomu nepomůže. Působí jako alibi a výsměch. Jde o byrokratickou zátěž, kafkovský rébus pro projektové manažery,“ říká k výzvě mezinárodně oceňovaná Radka Denemarková. Asociace spisovatelů, Obec překladatelů, Překladaťelé Severu a Asociace malých nakladatelů a knihkupců ve společném prohlášení zasláném minulý týden ministroví kultury Martinu Baxovi pojmenovaly zásadní problémy výzvy. „Forma ‚dotace na projekt‘ je pro žadatele-fyzické osoby nerelevantní a nevyužitelná, protože nereflektuje ani jejich kompetence, ani životní podmínky,“ uvádějí autoři a autorky v prohlášení, což komentuje i spisovatelka Jana Šrámková: „Výzva mě zaujala, vzápětí přichází zklamání, že se hodí spíš pro úředníky než umělce. Se svými schopnostmi si netroufám ji administrovat.“

„Tvůrčí stipendia jsou vypsána tak, že většina překladatelů nemá šanci je získat. Hlavním problémem je detailní vyúčtování projektu, které je pro překladatele, jenž pracuje doma, neplatí si účetní a náklady stanoví paušálně, neproveditelné; náklady na účetnictví (včetně pořízení speciálního účtu) i časová zátěž by byly vzhledem k částkám, o něž je možné žádat, neúměrně vysoké,“ vysvětluje Anežka Charvátová, předsedkyně Obce překladatelů. Zároveň nelze z dotace platit DPH, tudíž z každé účtenky za psací potřeby nebo třeba slovník bude autor nucen odečíst 21 %. Na účetní, která by mu účetnictví vedla, ale dotaci použít nesmí.

Stejně tak nesmyslné jsou podmínky, kdo vůbec o stipendium požádat smí. Žádat nemohou studující ve všech stupních studia, což vyřadí velké množství začínajících autorek a autorů. „Problémem pro překladatele je také nejasně formulovaná neziskovost projektu, kde z textu nevyplývá, zda lze stipendium kombinovat s honorářem za překlad,“ doplňuje Charvátová.

„V současné chvíli víme jen o jednotkách lidí, kteří zvažují, že zkusí žádost podat. Naopak ale víme o desítkách autorek a autorů, kteří se o to ani nepokusí, protože buď nemohou, nebo si na takovou složitou výzvu netroufnou,“ komentuje situaci předsedkyně Asociace spisovatelů a básnířka Jitka Bret Srbová. Básník a prozaik Petr Borkovec by o stipendium požádat mohl, ale nesouhlasí s doporučením, že o maximální výši dotace 100 000 smí žádat jen ti, kteří tvoří román, zatímco básníci mají

obec překladatelů

Překlada
te
lé
Severu

a.
ma.
na.
k.

doporučeno žádat maximálně o 30 000. „Je velmi trapné, jakým způsobem výzva rozlišuje výši případné podpory pro romány a pro sbírky básní,“ komentuje Borkovec. Jak ministerstvo kultury došlo k tomu, že básně se píšou levněji než román, není jasné. „Podpora směřující k umělcům z fondu NPO by pro spisovatele a spisovatelky znamenala skutečně potřebnou pomoc, neboť pandemie covidu, letošní inflace i obavy čtenářů investovat v nejisté době ruské invaze na Ukrajinu do knih, tuto profesní skupinu mimořádně postihla. Nepříliš vlídné podmínky však mnohé z nich pravděpodobně odradí od podání žádosti, která navíc zbytečně rozlišuje mezi různými literárními formami. Kupříkladu básníci, kteří se mohou v tvůrčích projektech ucházet maximálně o částku 30 000 Kč na rok, jsou na tom v ohledu příjmů z literární činnosti často nejhůře, neboť počet prodaných výtisků jejich sbírek bývá minimální. Právě jim by tedy v této chvíli relevantní podpora nejvíc pomohla,“ vyjádřila se k výzvě i Kateřina Tučková, čerstvá držitelka Státní ceny za literaturu.

Asociace proto ve společném prohlášení vyzvaly ministra a příslušný Odbor umění, literatury a knihoven k jednání. „Rádi pomůžeme připravit výzvu, která bude vstřícná a skutečně pomůže autorům a překladatelům v jejich tvorbě,“ dodává Srbová.

Kontakt pro média:

Jitka Bret Srbová, 603170857, jitka.bret.srbova@asociacespisovatelu.cz

Anežka Charvátová, nezour@seznam.cz

Michal Švec, 775 991 112, michal@skandinavskydum.cz

Anna Štičková, 777340737, anna.stickova@amanak.cz